

A NAV ködösítése után lássunk tisztán étkezőhelyi vendéglátás áfa ügyében! (2017.01.06)

A NAV hű maradt önmagához. Néhány forint áfa bevétel többletért képes szemem köpni saját magát, lejáratni (a már nem létező) szakmai tekintélyét is. Az éttermi vendéglátással kapcsolatosan kiadott adóhatósági tájékoztató Magyarország Alaptörvényébe és az Áfa törvénybe ütközi. Nézzük részletesen. A NAV a tájékoztató anyagban feltételeket határoz meg az étkezési (vendéglátó) szolgáltatások nyújtása során a 18%-os kedvezményes adómérték alkalmazhatóságára. Ebben hivatkozik a 282/2011/EU Áfa végrehajtási rendelet 6. cikk (1) – (2) bekezdésre. Figyelmem kívül hagyja viszont a bevezető rész (10) bekezdését, mely így rendelkezik:

„Szükséges egyértelműen meghatározni az éttermi és a vendéglátóipari szolgáltatásokat, a kettő megkülönböztetését és ezen szolgáltatások megfelelő kezelését.”

Az EU Áfa végrehajtási rendeletben előírt egyértelmű meghatározás viszont jogalkotói feladat. A NAV tájékoztatója ellentétes az Alaptörvény T. cikk (1) bekezdésével, mely így rendelkezik:

„Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.”

Az adóhatóság nem jogosult kötelező magatartási szabályt alkotni, ez az Alaptörvény értelmében a jogalkotó feladata. Ezt erősíti meg az Alkotmánybíróság határozata is:

Az Alkotmánybíróság 60/1992 (XI. 17.) AB határozatában rögzítettekkel összhangban az adóhatósági állásfoglalás egy szakmai vélemény, kötelező erővel nem bír, erre bíróság, vagy más hatóság előtt megalapozottan hivatkozni nem lehet.

A fentiek alapján senkire nem kötelezők a NAV közzétett állásfoglalásai. A NAV kötelezettségét az Art. Alapelvi rendelkezések 1.§ (5) bekezdésében írja le:

„Az adóhatóság az adózónak a törvények megtartásához szükséges tájékoztatást megadja, az adóbevallás, az adóbefizetés rendjét vele megismerteti, az adózót jogainak érvényesítésére figyelmezteti. Az adózó köteles a jogait jóhiszeműen gyakorolni és elősegíteni az adóhatóság feladatainak végrehajtását.”

Nemcsak az adózó, hanem a NAV is köteles jogait jóhiszeműen gyakorolni. Nem felel meg a jóhiszemű joggyakorlásnak, ha az adóhatóság tudatosan téves, valótlan tájékoztatást ad. A NAV tájékoztatója ugyanis ellentétes az Áfa törvény 70.§ (1) bekezdés (b) pontjában foglaltakkal:

„Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapjába beletartoznak a felmerült járulékos költségek, amelyeket a termék értékesítője, szolgáltatás nyújtója hárít át a termék beszerzőjére, szolgáltatás igénybevevőjére, így különösen: a bizománnyal, egyéb közvetítéssel, csomagolással, fuvarozással és biztosítással összefüggő díjak és költségek.”

A jogszabályi környezet ismertetése után nézzük a valós, jogszabályoknak megfelelő tényeket az étkezési szolgáltatásokkal kapcsolatban.

A jogalkotó az Szj 55.30.1 alá tartozó Étkezőhelyi szolgáltatásra állapította meg a 18%-os áfa alkalmazhatóságát. Ez alá négy csoport tartozik:

- 55.30.11 Éttermi, cukrászati szolgáltatás
- 55.30.12 Étkeztetés járművön
- 55.30.13 Önkiszolgáló étkeztetés
- 55.30.14 Egyéb étkezőhelyi szolgáltatás

Ezek a tevékenységek engedélyhez kötött tevékenységek. Ezen tevékenységek folytatását megtiltja a szakhatóság, ha például étteremben nincs biztosítva asztal az étkezéshez, nincs takarítás a melegkonyhán, nincs szalvéta az asztalon, nincs mosdó stb. Ezeket a követelményeket nem a 18%-os áfába átsorolás írja elő. Ezek eddig is léteztek. **Az adóhatóság tájékoztatója valójában a szolgáltatási főtevékenységhez kapcsolódó járulékos költségeket értelmezi az Áfa törvény 70.§ (1) bekezdés b) pontjával ellentétesen.** Ezzel a NAV tulajdonképpen szemben köpi saját magát. A hivatkozott áfa törvényi rendelkezést ugyanis napi szinten alkalmazza az adóhatóság, amikor például a termékértékesítéshez, szolgáltatásnyújtáshoz járulékosan postai szolgáltatás kapcsolódik. Ekkor az Áfa törvény 70.§ (1) bekezdése alapján a járulékosan kapcsolódó posta költség elveszíti adómentességét és osztja a főtevékenység áfa sorsát. Persze ekkor ez nagyobb költségvetési bevételt biztosít. Egy jogszabály helyet nem lehet a NAV-nak önkényesen kétféleképpen értelmezni a szerint, hogy melyik értelmezés hozza a legtöbb költségvetési bevételt. Egy szolgáltatáshoz járulékosan kapcsolódó másik szolgáltatás nem minősíti át a főtevékenység szolgáltatás jellegét.

A fentieknek megfelelően, ha a jogszabályban előírt szolgáltatás biztosított (például helyben fogyasztás), akkor az ehhez esetlegesen járulékosan kapcsolódó **étel elvitel, becsomagolás, házhoz szállítás nem változtatja meg az étkeztetési szolgáltatásra jogosultságot nem minősíti át a szolgáltatást termékértékesítéssé!**

Értelmezhetetlen a NAV étkezési szolgáltatásnyújtásra vonatkozó feltétel előírásai. Ha egy étkezőhelyi szolgáltatás nem teljesíti ezeket a feltételeket, akkor bevonják, vagy felfüggesztik az engedélyét. Ennek megítélése a szakhatóságok feladata, adózási jogkövetkezményt nem von maga után.

Felmerül a gyanú, hogy a jogtalan költségvetési bevétel többlet megszerzésén túl a NAV valójában ezzel a tájékoztatóval a saját dolgozói közpénzen történő étkeztetését kívánja megvalósítani. **A pénztárgépbe beütött 18%-os áfás tételről ugyanis már 1-2 óra után sem állapítható meg, hogy az ételt helyben fogyasztották el vagy becsomagolták.** Ez csak úgy ellenőrizhető, ha a NAV revizorai folyamatos „*próbaebédre*” járnak ki. Amellett, hogy jól beebédelnek, a maradékot becsomagoltatják, még meg is akarják büntetni az étkezési szolgáltatót. Ezzel kapcsolatosan felhívom a figyelmet egy aranyszabályra: soha ne válaszoljunk a revizorok kérdéseire azután, hogy felfedték kilétüket. Az adózónak a Ket. 51.§ (1) bekezdése alapján joga van megtagadni a nyilatkozattételt. Csak a próbavásárlás („*próbaebéd*”) körülményeit rögzítse a revizor a jegyzőkönyvben. Ez azért is nagyon fontos, mert a NAV azt várná el, hogy egy áfa kérdésben ne a cég könyvelője, vezetője határozza meg az áfa besorolást, hanem egy alkalmazottja (pincér, felszolgáló, pénztáros) egy adott helyzetben. Ez nem felel meg a jogbiztonság, az önkéntes jogkövetés alapelveinek sem.

Egy javaslat: ha a NAV valóban folyamatos „*próbaétkezésekkel*” próbálja érvényesíteni jogsértő állásfoglalását, akkor célszerű lenne kisnyugdíjasokat, közmunkásokat, hajléktalanokat alkalmazni erre a feladatra, mert így a kisnyugdíjas, a közmunkás, a hajléktalan legalább naponta egyszer melegeitelhez juthatna.

De még egyszer hangsúlyoznám, hogy a NAV tájékoztatója kötelező erővel nem bír, egyértelműen Alaptörvényellenes és az Art, Áfa törvény rendelkezéseibe ütközik.

Erre az adóhatóságra bízzuk rá az Szja bevallásunkat? Na ne!

Angyal József okleveles adószakértő , +36-20-9429-386, www.angyalado.hu